GÜNAYDIN

ustura 61

Siyaset çamuru yüzünün kiri,
Tıraş ol, kurulan, al şu peşkiri!
-Temiz Berber-

Anlat Derdini Markopaşaya!..

Feneryolu'ndan (Istanbul) Bay Hüseyin Apaydın'a:

MARKOPAŞA :

Elyazınızla yayınladığımız BILDIRCIN adlı mizah dergisini inceledim. Gönderdiğiniz "Kahvehanede Kavga" adlı hikâyenizi de oku - dum. Üniversiteyi bitirinceye kadar sabrederseniz Bıldırcın, Ustura'ya rakip olabilir. Hikâyenizin ne kadar güçlü bir mizah olduğunu anlamak için, onu en az on yıl saklayın; çünkü on yıl sonra, hikâyenize en çok siz güleceksiniz. Geleceğin yazarını selâmlarız. Allah kolaylık versin !

Sultanahmet' ten Bay F. Ek. yazıyor:

Paşa Hazretleri,

Kalöriferli yerlerde yaşayanlar genellikle kışın kalöriferlerin yakılmadığından ya da çok az yakıldığından, üşüdüklerinden yakınırlar. Oysa bizim apartmanda daha ekim başından beri gece gündüz demeden kalörifer ocağını öyle ya - kıyorlar ki, sıcaktan patlıyoruz. Radyoterlerin anahtarları da bozuk, iş - lemediği için, sıcaktan boğulmamak için pencereleri açıyoruz. O zaman da hastalanıyoruz.

MARKOPAŞA:

Ah, sayın ve sevgili okurum! Benim de derdimi depreştirdiniz. Bizim apartmana da bu yıl kalörifer yapıldı. Biz de tıpkı sizin durumunuzdayız. Yavuz'un kazan ocağı gibi bizim kalörifer ocağını yakıyorlar. Öyle yakıyorlar ki, bizim apartman kımıldamaya , sallanmaya başladı. Nerdeyse temellerini söküp yürüyecek. Denize de yakın oturuyoruz. Bugünlerde denizde giden dört katlı bir apartman görürseniz, anlayın ki, o apartmanın üçüncü katında ben sıcaktan terliyorum.

*

Eyüp'ten bir işçi okurumuz soruyor.

Ey Paşaların paşası!

Aylardanberi arkadaşlarla aramızda Boğaz köprüsü yapılsın mı, yapılmasın mı, diye tartışıp duruyoruz. Siz ne dersiniz, yapılsın mı ?

MARKOPAŞA:

Önce siz çok acele bir karara varın. Hükümet de sizi bekliyor.

İlâhî okurum! Kararlarımıza kim aldırır!

Bana sorarsanız, Boğaz köprüsü hemen yapılsın ki, biz de üstünden geçerken sesimiz çıktığı kadar,

-Dayıı!.. Dayıı !.. diye bağıralım...

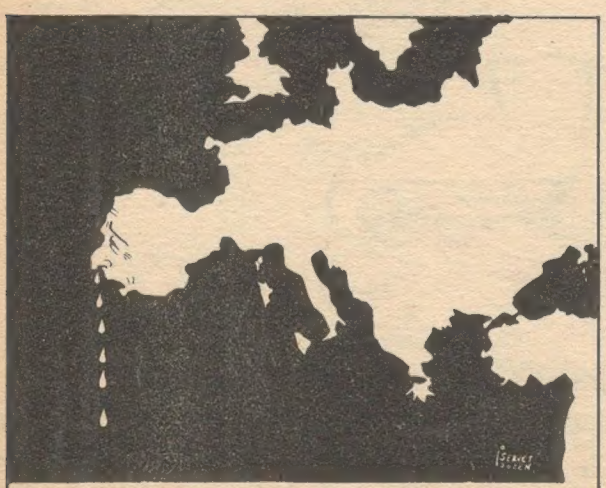

Avrupa'da grip: İspanyol nezlesi

DÜNDEN YARINA

Hangi dolandırıcıyla konuşsanız, size, yangın kulesini, Atatürk köprüsünü, tramvay ve otobüsleri sattığını söyleyerek övünür. Siz, bir dolandırıcıyla ilk konuşuyorsanız, bu palavraları yutarsınız.

*

Hangi çok eski yüzbaşı, binbaşı emeklisiyle konuşsanız, Yunan generali 'Trikopis'in kılıcını aldığını, onu esir ettiğini söyler. Ben böyle dört binbaşı, iki yüzbaşı emeklisiyle konuştum; oysa Anadolu'ya saldıran ordunun komutanı Trikopis bir taneydi ve herhalde belinde yirmi-otuz kılıç birden taşımıyordu.

*

Hangi eski politikacıyla konuşsanız, Lozan zaferini kendisinin kazandırdığını söyleyerek övünür.

*

Hangi madalyalıyla konuşsanız, biz bu memleketi işte böyle kurtardık, diye konuşur. Gerçek kahramanların sustuğunu bilenler, Kurtuluş Savaşı kaçaklarının bile İstiklâl madalyası aldıklarını ve Mecliste incelemeye başlandığını öğrenince şaşmışlardır.

*

Hangi Kılkuyrukla konuşsaydınız, DP'nin yıkılışından sonraki dönemde "Yahu, biz de listenin başındaymışız! Bizi de yok edeceklermiş!" diye övünürdü.

*

Hangi daltabanla konuşsanız, sosyal adalet sözü çıktığından beri en ünlü zenginler, bir zamanlar babalarının yanında hamallık ettiğini söyleyerek, övünür.

*

Hangi parti ilerigeleniyle konuşsanız, "Şu politika pisliğinden bir kurtulsam!" diye yakınarak, temiz adam olmakla övünür.

*

Hangi adayla konuşsanız, seçimi kazanmışsa, halkın anlayışını, kazanamamışsa, halkın anlayışsızlığını anlatır size.

*

Hangi partiden bir kişiyle konuşsanız, solculuk moda olduğundan beri, yüzde bilmem kaç solda, ortanın solunda, ortanın şu kadar solunda olduğunu söylemektedir. Kapıyı açan bir hizmetçi, "Beyfendi nerde?" diye soran bir misafire, "Birazcık solda.." demiştir.

*

Hangi politikacıyla yarın konuşsanız, kendisinin de solcu olduğunu söyleyerek övünecektir.

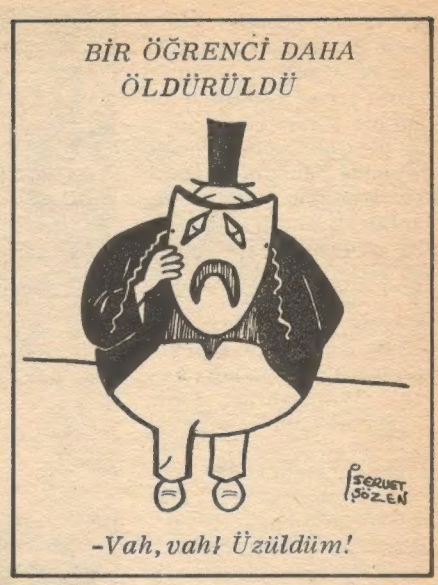

PAY SAATİ

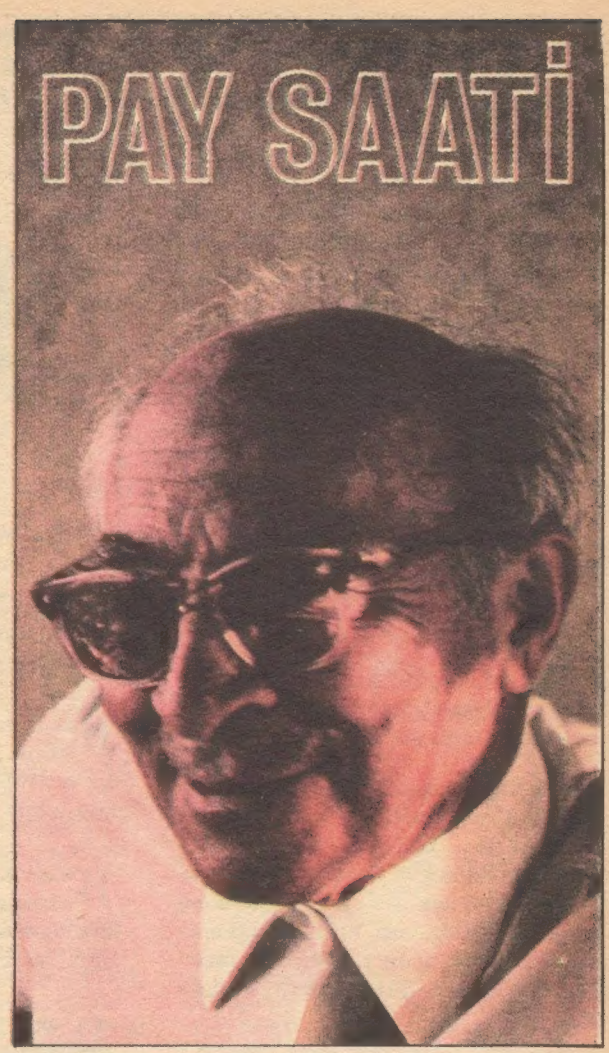

12 ocak gecesi, Dormen Tiyatrosunda, Muhsin Ertuğrul'un 60'ıncı sanat yılını kutlamak için bir tören düzenlenmişti. Çok parlak geçen törende, Muhsin Ertuğrul'a değgin anılar da anlatıldı. Bunlardan Galip Arcan'ın anlattığı unutulmayacak bir anıydı. İ. Galip Arcan, kendisinin de ortakları arasında bulunduğu, Muhsin Ertuğrul'un kurduğu Ferah Tiyatrosu'nu, Türk Tiyatrosunun rönesansı olarak niteledi. O sırada sahnede, Galip Arcan'ın yanında bir kişi vardı: ünlü heykeltraşımız Zühtü Müritoğlu... Zühtü Müritoğlu'nun da, Ferah Tiyatrosu oyuncuları arasında bir yıl çalıştığını yakınlarından başka kimse bilmiyordu.

Galip Arcan, Ferah Tiyatrosunun, komşu bir muhallebiciden alınan yüz lira borçla nasıl kurulduğunu, çekilen sıkıntıları anlattıktan sonra,

-Şimdi, dedi, bir anımı anlatmadan geçemeyeceğim. Kazandığımız, para cumartesi günleri dağıtılırdı. Hiç para alamadığımız cumartesileri çok olurdu. Ferah Tiyatrosunun kurucuları, kazançtan pay alırlar, geri kalan oyuncular da gündeliklerini alırlardı. Bir günlük iş programı asmıştık duvara. Cumartesi günü programına, "Pay saati" diye bir zaman ayırmıştık. O saatte, ortaklar paylarını alırlardı. Birgün pay saatinde ortaklar toplanmıştık. Kapı açıldı, içeriye, bir genç girdi: işte o genç günümüzün ünlü heykeltraşı Zühtü Müritoğluydu..

-"Pay saati" diye bir oyun hazırlanıyormuş acaba Pay Saati'nde ben de rol alacak mıyım? dedi.

Galip Arcan bunları söyleyince, seyirciyle dolu salondan kahkahalar yükseldi,

Arcan ekledi:

-Biz, "Hayır, senin rolün yok.." dedik, Zühtü boynunu büküp çıktı.

SEYRANİ'DEN

Taşlama

Destan

Asırda acaip işler çoğaldı
Bilmem bu işleri kimler ediyor
Dünyayı hep rezil köpekler aldı
Gelen ümeraya karşı gidiyor

Biraz bahsedeyim ehl-i zamandan
Yahşilar aşağı düştü yamandan
Aralık itleri olmuş kumandan
Uyuz it kurtlara kumandı ediyor

Buğday unu beğenmiyor enikler
İplikten aşağı düştü ipekler
Hep sedire geçti itler köpekler
Hânedan ayakta hizmet ediyor

Koltuk kılı fark olmuyor sakaldan
Tüccar aşağı indi bakkaldan
Aslanlara çoban düşmüş çakaldan
Şimdi aslanları çakal güdüyor

Mekteple medrese ortadan kalktı
Meyhane kerhane meydana çıktı
Ar namus denen şey ortadan kalktı
Şimdi kişi bildiğine gidiyor

Sarhoşlar çoğaldı kalmadı ayık
Bu asır böylece hallere lâyık
Müzevirin adı muhbir-i sâdık
Şimdi kişi bildiğine gidiyor

Şahinler yurdunu tuttu yarasa
Baklava yerine geçti pırasa
Şimdi rağbet deyyus ile terese
Zamane bunlara rağbet ediyor

Boy kürkünü beğenmiyor köçekler
Babasına akl' öğretir çocuklar
Yumurtadan burnu çıkan cücükler
Horoz oldum diye cık cık ediyor

Küçükler büyüğe çorap giydirir
Tatlıyı insana acı yedirir
Seyranî zamane böyle dedirir
Şimdi kişi bildiğine gidiyor

DİN BİLGİSİ

Hıristiyanlığı yaymak için Afrika'nın içlerinde dolaşan bir genç misyoner, rehberinden kendisini en uzak yerde yaşayan bir yamyam kabilesine götürmesini rica etti. Oraya vardıklarında genç misyoner, rehberinin tercümanlığıyla, kabile başkanına sordu:

--Din hakkında hiç bilgileri var mı?

Kabile başkanı,

--Eh, biraz, dedi, hiç de fena değildi tadı...

Misyonerin çok şaşırdığını gören kabile başkanı,

--Herhalde bu bay, kendisinin buraya gelen ilk misyoner olduğunu sanmıyordur...dedi.

Yarışma Fıkraları

Sıvas-Atatürk Ortaokulu Öğretmeni, Fevzi Çakmak Tatar yazıyor:

89 YA KURBAĞALAR

Öğretmen,

-Çocuklar, dedi. öğleden sonraki derse kurbağa getireceğim, derste kurbağanın teşrihini göstereceğim size...

Öğleden sonraki derse, dalgınlığıyle ünlü öğretmen, elinde bir paketle geldi. Paketi kürsüye koyup yavaş yavaş iplerini çözdü. Kürsüyü çevreleyen öğrenciler merak ve dikkatle bakıyorlardı. Paket açılınca içinden iki sandviçle haşlanmış yumurta ve başka yiyecekler çıktı.

Öğretmen şaşırmış, bir süre bunlara baktıktan sonra,

BİR AÇIKLAMA

Okurlarımız, yarışma için bir zarf ya da ayrı zarflar içinde birden çok fıkra gönderebilirler. Böylece bir okurun birden çok fıkrası yayınlanabilir. Ancak, bir ya da birden çok fıkrası yayınlanmış olsun, her okura telif hakkı olarak yüz lira gönderilir. Telif hakkı, yayınlanan fıkra başına değil, yazaradır.

Birden çok fıkra gönderen okurlarımızın iki çıkarı vardır:

1-Fıkralarının seçilme ve yayınlanma olanağı artar.

2- Birden çok fıkraları yayınlananların ilk üç dereceye girme şansları daha çoktur.

Yarışmaya katılmanız için fıkralarınızı bekliyoruz.

OKUR KARİKATÜRLERİ

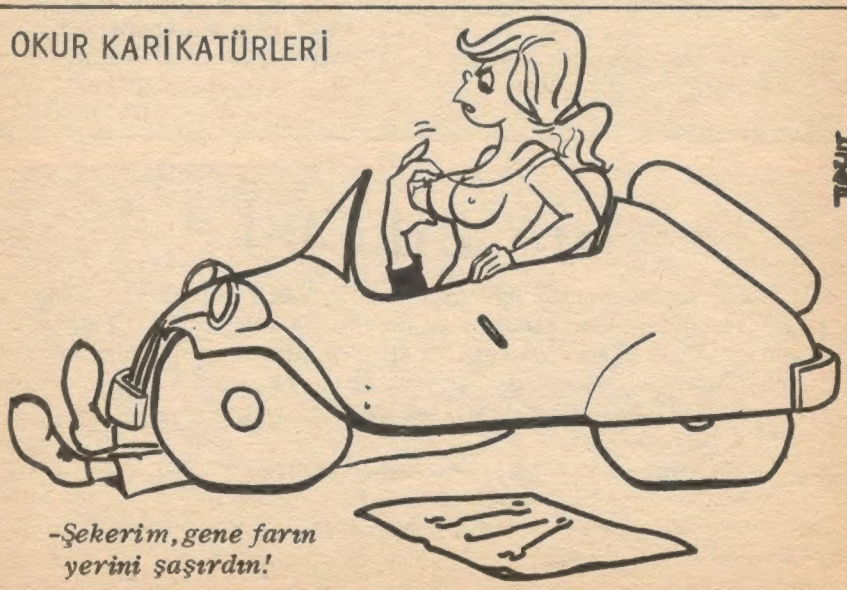

-Şekerim, gene farın yerini şaşırdın!

-Allah Allah! dedi. Ben öğle yemeğini yemiştim, ya bunlar nerden çıktı.

90 HANİ AHIRI?

Aylığı bin lira olan memur Istanbul'a atanmıştı. Karısıyla birlikte kiralık ev arıyordu. Kiralık bir apartıman dairesine girdiler. Ev sahibi anlatıyordu:

-İşte, iki oda, bir salon... mutfak, banyo... Manzarası da çok güzeldir.

Memur,

-Kirası ne kadar? diye sordu.

-Bin beş yüz lira..

-Ayda mı?

-Elbette...

-Eviniz çok güzel ama, ahırı yok.

-Ne ahırı? Burası şehrin merkezinde bir semt, ahır olur mu?

Memur,

-Evet ama, dedi, aylık bin beş yüz lira verecek inek için, bir de güzel ahır gerekmez miydi?

■

Şehremini (Istanbul) - İbrahim Çavuş Mah. Vezir Cad. Uğurlu Ap. B-24 No:13 Kat 3, Haluk Aka yazıyor:

91 KIL

Bizim okulun kapı önü yiyecek satıcılarıyla doludur. Bir gün, bunlardan birinden lâhmacun aldım. İlk lokmayı ısırınca, lâhmacundan, hacı sakalı gibi bir kılın uzandığını gördüm. Hemen satıcıya,

-Bu ne? diye bağırdım...

Satıcı, bir bana, bir kıla bir süre bakıp düşündükten sonra birden,

-İnsaf be! dedi. Pepsikoladan otomobil çıkar, kokokoladan apartman çıkar... Bizim lâhmacundan da bir kıl bile çıkmasın mı yani!..

İşte, babasına çekmiş bir oğul: Babası, Bafralı Dr. Salim Dinççağ da, İstanbul'da tıp öğrenimindeyken, Direklerarasında (Şimdiki Şehzadebaşı) tiyatro afişleri yapmıştır. Oğlu Şadi Dinççağ da mühendis olmuş, müteahhit olmuş, ama gözü hep resimde, karikatürde... 1938 de İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdiğindenberi açınız son yılların mizah dergilerini, (Akbaba, Şaka, Karikatür, Tef, Dolmuş), hepsinde Şadi Dinççağ'ın karikatürlerini bulacaksınız. Çizgide çok kuvvetli ve usta bir bilek... Çizgileri, yüzde yüz kendisinin.

1960'dan sonra memurluktan ayrılıp müteahhitlik yapan Şadi Dinççağ'ın bütün özlemi, bir gün kendi kendisini emekliye ayırıp salt karikatür ve resimle uğraşmaktır. Kendisine sorarsanız, asıl uğraşının karikatürcülük, mühendisliğin de hobby'si olduğunu söyler. Soprano İlhan Dinççağ'la evli ve şimdilik üç çocuk babasıdır.

Ön ve arka kapaklarımızla orta sayfamızı değerli karikatürcümüzün eserlerine ayırdık.

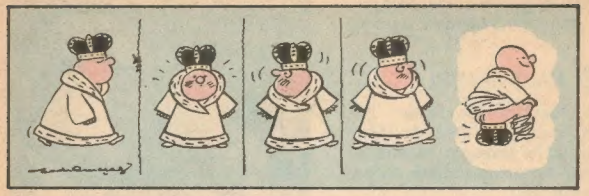

Günün modası: Açık oturum

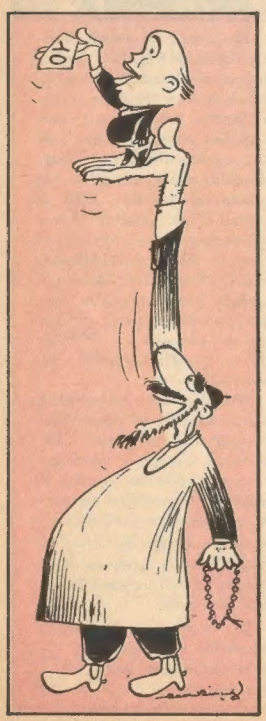

-Trafik tıkalıydı da biraz geç kaldım.
-Hangi biraz... Çok geç kaldın, çok.

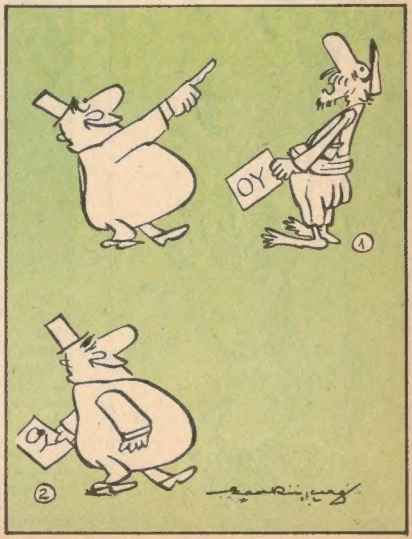

BİR SİZDEN

İLÂÇ

Jean-Paul Sartre'a kendi kitaplarını okuyup okumadığı sorulunca, şu cevabı vermiş:

-Ben hastaları-için yazdığı reçetedeki ilâçları kendisi yutan doktor değilim.

PARA VE KADIN

Ünlü, "Atlantide" ve "Devler Kaldırımı" adlı romanların yazarı Pierre Benoit'ya, bir genç yazarın çok zengin, ama çok yaşlı bir kadınla evlendiğini söyleyip, bu konuda düşüncesini sormuşlar. Pierre Benoit şöyle demiş:

-Elinize geçen paraların tarihlerine bakıyor musunuz?

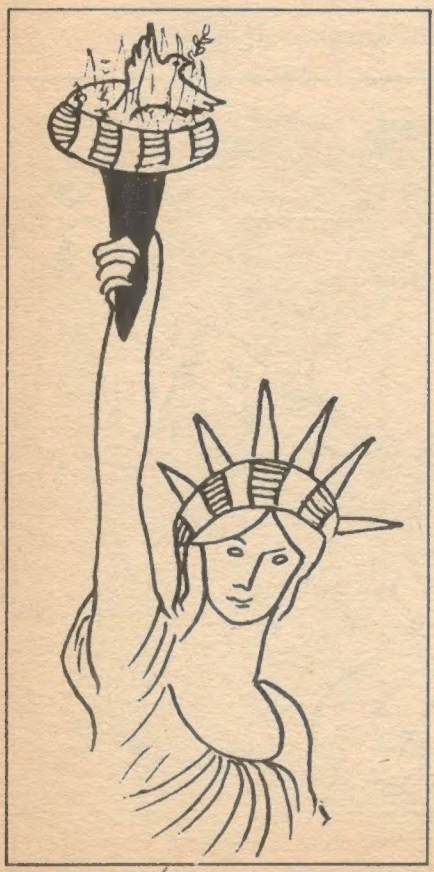

SANATÇILARIN HUYLARI

ENRICO CARUSO, New York Hayvanat Bahçesinde bir kızı çimdiklediği için tevkif edilmişti.

LUDVİG VON BEETHOVEN bütün gün soğuk suda yıkanır, eserlerini öyle yazardı. Unutup muslukları açık bıraktığı için yatak odasını su bastığı ve aşağıdaki katlara su damladığı çok olmuştur.

BALZAC kahve içmeden duramazdı. Yazarken bir taraftan mutlaka kahve içerdi.

SCHILLER çürüyen elma kokusuna bayılırdı. Odasını elmalarla doldurur, onları çürümeye bırakırdı. Ancak o zaman rahat çalışabilirdi.

WAGNER çalışırken ipekli giyerdi.

JAMES THURBER görmeyecek kadar miyop olduğu zamanlarda koca koca sayfalara kömür kalemiyle kocaman yazılar yazardı. Her sayfa, en çok 20 kelime alırdı. Bununla başedemeyeceğini anlayan Thurber sonunda bir sekreter tutmuştu.

PAPATYALAR

Büyük İngiliz şairi John Keats ölürken, yanındakilere yavaşça şöyle demişti.

-Vücudumda papatyaların açtığını duyuyorum.

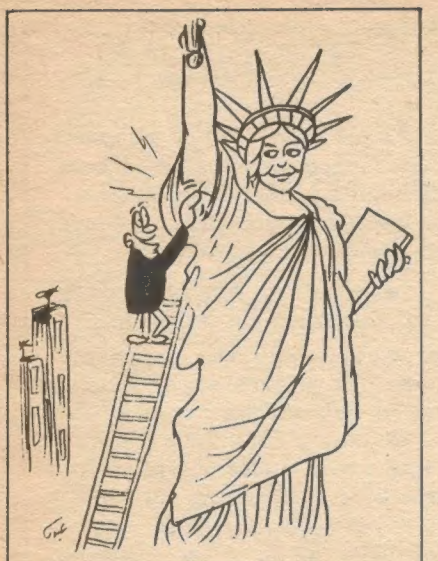

-Ay, yapma! Gıdıklanıyorum...

ARKAMDAN GELENE

Sultan Mahmut döneminin ileri gelenlerinden Canip Efendi ne denli çirkin bir adamsa, yine o dönemin önlülerinden Halet Efendi de o denli yakışıklıymış. Bir geçit töreni günü, Halet Efendi önde, Canip Efendi arkada giderlerken, bir dilenci Halet Efendi'den,

-Allah seni Padişaha şirin göstersin! diye dua ederek para isteyince, Halet Efendi,

-Sen, der, arkamdan gelen efendiye o duayı et!

MEVLEVÎ'DİR

Sultan Selim Mısır seferinden dönerken ordusuyla Konya'ya varınca korkunç bir kasırga çıkar, hortum başlar. Kalkan tozlar döne döne göklere yükselirken, Padişah, Kemalpaşazadeye,

-Bu nedir? deyince Kemalpaşazade,

-Efendim, der, burası Mevlâna'nın şehridir, taşı da toprağı da Mevlevî'dir, işte böyle durmadan dönerler.

BİR BİZDEN

MİLLETVEKİLİ BAŞI

Ünlü nüktecilerden, Şehir Meclisi üyeliği de yapmış olan Agâh Avni, CHP'nin tek parti iktidarı döneminde, - kendisi de CHP'liydi- bir arkadaşıyla bir işkembeciye gider, garsona koyun başı getirmesini söyler. Garson, koyun başını getirir.

Agâh Avni garsona,

-Bunun beyni nerde? diye sorar.

Garson,

-Efendim, der, kasaplar beyni çıkarıp lokantacılara satarlar. Bu başlar beyinsizdir.

Sesini çıkarmaz, ama biraz sonra yine garsonu çağırır,

-Bunun dili de yok!

Garson,

-Efendim, der, kasaplar dilini kesip mezecilere satarlar. Bizdeki başlar dilsizdir.

Agâh Avni

-Kaldır şunu önümden! diye bağırır, beyni yok, dili yok... Ben buraya koyun başı yemeğe geldim milletvekili başı yemeğe gelmedim.

YEDİNCİ

Birbiri ardından göklere doğru yükselen fiyatlara nihayet çiroz balığı da ayak uydurarak 2 lira da karar kıldı. Çiroz iki liraya çıktı demek, ayda 350 lira kazanan bir memurun emeğine karşılık, kendisine devlet tarafından 6 tane çiroz veriliyor demektir.

Evet, tam 6 çiroz. Bir de memurun kendisi, etti yedi.

Adnan Veli (1958)

■ KILLI GÖĞÜS

Seyrek saçlı kadınlar perukayla dertlerine çare bulunca tüysüz ve kılsız erkeklere de bir çare bulundu. Tokyo'da kadınlara takma saç yapan bir fabrika, erkekler için de takma göğüsler yapmaya başlamış. Tüysüz erkekler, bu killi takma göğüsleri kapışıyorlarmış.

■ DÜŞÜN, DÜŞÜN!

Amerika'da bir evlenme dairesinin kapısında şu levha asılıymış:

"Saat 14'e kadar kapalıdır. Bu arada iyice düşününüz."

■ ÇİMDİKLEME HASTALIĞI

Demek yalnız bizin İstiklâl caddesinde kadınların istiklâline saldırılmıyormuş. Son yıllarda Japon erkekleri arasında da bu hastalık başlamış: çimdik atmak. Bu "Çimdikçi" erkeklerle Japon polisi baş edememiş, yalnız yayınladığı bir bildiride şu noktalara dikkati çekmiştir:

En çok çimdik atılan gün cumartesidir. Şişman kızlar tercih edilmektedir. Ellerinde paket taşıyan kadınlar tehlikesiz oldukları için, çimdiklenmektedirler.

■ REZİL OLMAMAK İÇİN

Evreka adında bir Yunanlı, işsiz ve parasız kalınca, Amerika'nın Evreka şehri belediye başkanına şu mektubu göndermiş:

"Evreka'lılar, Evreka adının dünyaya rezil olmasını istemiyorlarsa bana yardım etmelidirler."

Evreka şehrinde yaşayanlar topladıkları 12 bin lirayı, Yunan Evreka'ya göndermişler.

■ TARİHE GEÇTİ

İkinci Mahmut zamanında bir hamal, ayaklarının uzunluğuyla tarihe geçmiştir. İstanbul'da hamallık yapan Kürt Ali'nin ayakları elli santim uzunluğundaydı. Bir gün ayakkabısının içine, kundakta bir çocuk koymuşlar, çocuk beşiktey-miş gibi rahat etmişti.

■ REKOR

Her şeyin yarışmasının yapıldığı çağımızda, öpüşme yarışmasının dünya birincisi Amerikalı bir kızdır. Ontoriolu Bessie Lippman adındaki Amerikalı kız öpüşmede hem hız, hem de mukavemet rekorunu kırmıştır. Dakikada 37 öpücükle hız ve 5 dakika 42 saniye süren tek öpüşle de mukavemette dünya öpüşme birincisi olmuştur.

ÖMER SEYFETTİN'DEN BİR HİKAYE:

ÇAKMAK

-Ulan İboş, sen be?!..

-Vay Mıstık, sen ha?...

İki hemşeri hemen kucaklaştılar. Makedonya'dan çıktıkları günden beri görüşmemişlerdi. Şimdi bu ücra Anadolu kasabacığının dışarısında, bu inliye inliye akan çakıllı dereciğin başında, böyle karşı karşıya gelmek.. Onlar için umulmadık bir saadet oldu! Terk ettikleri eski vatanlarında ikisi de sürücülük yapardı. Yılın her mevsimine göre ayrı bir ticaretleri vardı. Sonbaharda Sırbistan'a geçerler, at, katır, eşek alırlar.. Kış gelince cambazlığı bırakarak Bulgaristan'dan zahire taşırlardı. Vakıa hiç ortaklık etmemişlerdi. Ama gayet iyi tanışırlardı. Birbirlerinin hakkında nihayetsiz bir itimat beslerlerdi. Mıstık, kirli sarı yüzünde gayet temiz birer canlı mücevher gibi mavi mavi parlayan küçük gözlerini oynatarak sordu:

-Burada ne yapıyorsun?

-Hiç. Geçiyorum. Ey, sen?..

-Ben de.

-Nereye gidiyorsun?

-Daha belli değil. Sen nereye?

-Benim de belli değil.

Sermayeleri, sırtlarındaki iplerle bellerindeki kuşakları idi. Anadolu'da şehir, kasaba, köy beğenemiyorlardı. Çiftçi olmadıkları için toprağa, sanat sahibi olmadıkları için çarşıya ehemmiyet vermiyorlardı.. Aradıkları kalabalık bir ticaret yeriydi! Yüzde üç yüz kâr bırakacak bir ticaret yeri...

Çimenlerin üstüne bağdaş kurdular. Mıstık hazin hazin akan dereye bakarak:

-Ah, nerede bizim Mesta?...

Dedi. Sonra Anadolu sularının midesine dokunduğunu, sıtma yaptığını anlatmaya başladı. Kara kaşlı, kara gözlü, tıknaz, insan esvabı giymiş bir öküz kadar kuvvetli İboş, hep sıska arkadaşını tasdik ediyor.. Yanaklarından kan damlarken, Anadolu'ya geldi geleli hastalıktan baş kaldıramadığını söylüyordu. Sulardan sonra sırasiyle havadan, yollardan, şimendiferlerden, dağlardan, hanlardan, jandarmalardan bahsettiler. İboş büyük kırmızı kuşağından meşin bir kese çekti. Dar poturunun yamanmış bir yırtığa benzeyen cebinden nikel bir çakmak çıkardı. Kirden rengi belli olmayan bu keseyi Mıstık'a uzattı:

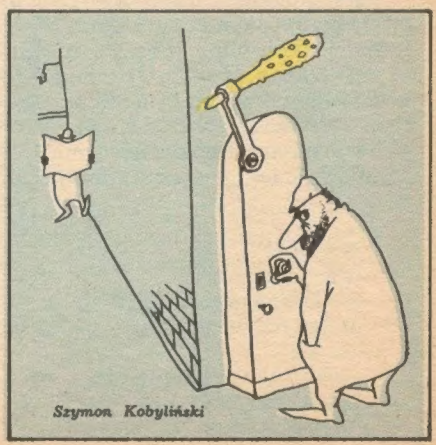

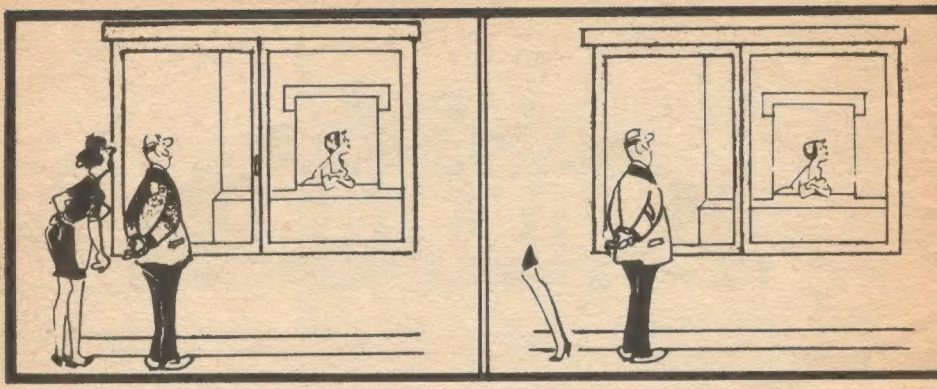

-Yap bakalım bir cigara...

Mıstık keseyi daha açmadan: zayıf, tıraşı uzamış pis suratını fena halde ekşiterek:

-Tütün değil, mübarek, tezek! Dedi.

-Ah bizim tütünler!

-Dilber saçı sanırdın....

-Tutam tutam sırmaydı...

Her şeyden ziyade Anadolu' nun ahlâkından, hilekârlığından, geçimsizliğinden şikâyet ediyorlardı. Mıstık:

-Tövbe, tövbe! dedi. Hele yalan yere yemin etmeleri...

-Evet, bu en fena tabiatleri...

-Bir gün yer yarılacak, vallahi hepsi batacak.

Beğenmedikleri tütünden, birbiri arkasına, onar cigara içmişlerdi. Kalkarlarken tütün kesesini kuşağına sokan İboş, arandı, tarandı. Eğildi, üstünde oturdukları çimenleri elleriyle yokladı. Doğruldu. Kaşlarını çattı. Yumruklarını böğrüne dayadı. Çok, kirpikli gözlerini süzdü. Mıstığa baktı:

-.....

-Ne var?

-Ver, diyorum.

-Ne istiyorsun?

-Bilmiyor musun?

-Yoook!...

-Çakmağı ver, diyorum.

-Hangi çakmağı?

-Ulan, inkâr mı ediyorsun?

-Neyi be?...

İboş dişlerini sıktı. Açılan yumrukları titremeğe başladı. Bu, âdeta insanı eşek yerine koymaktı! Sakin bir tatlılıkla sordu:

-Biz burada otururken yanımıza kimse geldi mi?

-Hayır.

-Ben tütün kesesiyle beraber bir çakmak çıkarmadım mı?

-Çıkardın.

-Cigaralarımızı o çakmakla yakmadık mı?

-Yaktık.

-Buradan kalkıp bir yere gittik mi?

-Hayır.

-Öyleyse çakmak nerede?

-Ben ne bileyim?

-Sen aldın...

-Hâşâ.

İboş, üstünü, başını, yerleri, çimenlerin arasını dikkatle, tekrar tekrar aradı. Çakmağı Mıstığın çaldığından artık hiç şüphesi kalmadı. Bunun hemşeriliğe yakışamayacağını söyledi. Yalvardı, yakardı. Mıstık, "Hâşâ.. Kabul etmem vallahi.." diye birbiri arkasına yeminleri basıyor, arkadaşının, bu ithamını ağır bir hakaret sayarak kabarıyor, kavga çıkarmağa kalkıyordu.

Ona, "Bir pire için yorgan yakan" derlerdi. En ufacık hakkını bile kimsede bırakmazdı. Hatta, bir defa, eşyasını taşıdığı bir müddeiumumî

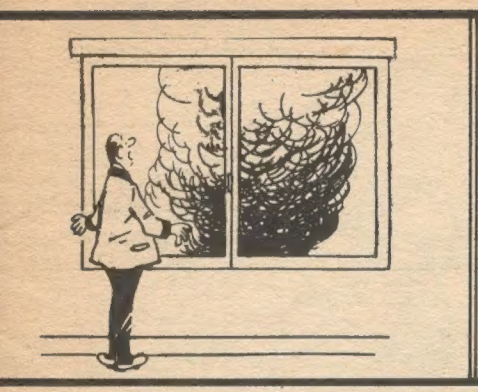

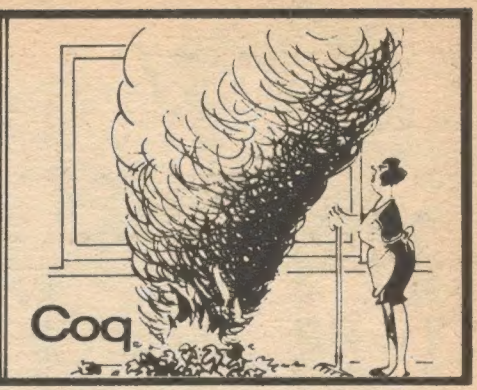

bozukluğu olmadığı için sürücü ücretinden iki kuruşçuğunu eksik vermişti. Bu iki kuruşu bırakmamak inadiyle İboş, o vaktin müfettişi umumîliğine, dâhiliye nezaretine, vilâyete tam beş yüz kuruşluk şikâyet telgrafı çekmişti.

Bu vaka bütün Rumelince meşhurdu.

-Sen beni bilirsin Mıstık, dedi, ben kimsede bir şeyimi bırakmam. Ver şu çakmağı...

-Almadım ki, ne çıkaracaksın.

İboş, mahkemeye müracaatla dava edeceğini söyledi. Hiddetle, kasabaya doğru giden yola atıldı.

-Haydi beraber gidelim, ben de senden namus davası edeceğim.

Etrafı derin hendeklerle çevrilmiş tozlu yoldan yanyana yürümeğe, başladılar, ama iki şaşı göz gibi biri sağa, biri sola bakıyordu.

Ak sakallı hâkim, enfiyesini çekerek, bu iki yabancının davasını dikkatle dinledi.

İboş'a sordu:

-Bu adamın çakmağını aldığına şahit var mı?

-Yok...

-Sen de çalmadım diyorsun...

-Evet. Hem de namus davası ediyorum. Bana hırsız demek istiyor. Ben bunu kabul etmem.

-O başka mesele... Şimdi sen çalmadığına yemin edeceksin. Eder misin?

-Ederim.

-Öyleyse, evvelâ senin istediğin dava görülmüş olur. Yani hırsız olmadığın meydana çıkar. Namusun temizlenir.

-Pekâlâ!..

Gayet soluk, lekeli bir yeşil çuha örtülmüş kürsüye yaklaşan Mıstık, yine yeşil bir bohçaya sarılı kitaba elini bütün kuvvetiyle bastı, çakmağı almadığına yeminler savurdu.. O anda onun kazandığı davayı İboş kaybetti.

...Tam dışarı çıkarlarken, sevinen Mıstığa, hâkim:

-Oğlum, sen on kuruş vereceksin

Dedi. Mıstık ağziyle gözlerini açtı:

-Niçin! Ben davayı kazanmadım mı?

-Kazandın.

-Çakmağı benim almadığım meydana çıkmadı mı?

-Çıktı.

-Öyleyse ne parası istiyorsun?

-Mahkeme masrafı...

Mıstık vurulmuş gibi durdu. Önüne baktı. Ağzını yüzünü buruşturarak düşündü. Sonra İboş'a döndü. Yavaş, yavaş elini koynuna soktu.

-Altmış paralık şey için on kuruş veremem. Al malını uğursuz...

Diye biraz evvel katiyen çalmadığı tahakkuk eden çakmağı arkadaşının suratına fırlattı!

-Halka dönük, halka dönük dedikleri, herhalde bu olacak...

En iyi öğrenme yöntemi, insanın öğrendiğinin farkında olmadan, kendiliğinden bişeyi öğrenmesidir. Ustura, öğreticiliğini belli etmeden okurlarına yararlı olan bir dergidir. Ustura'yı okurken gülüyorsunuz, düşünüyorsunuz ve farkında olmadan da öğreniyorsunuz.